

MODE * CHAPEAU

Zaalteksten
Exhibition texts

Retour na gebruik s.v.p.
Please return after use

MODE * CHAPEAU

Het verzamelen van mode is een kunst op zich. De samenstelling van een collectie vraagt tijd, kennis, passie, een goed oog en een beetje geluk. In dit tweeluik zijn iconische topstukken te zien uit twee bijzondere Utrechtse privé-collecties.

Hans van Emmerik (1952) is een gedreven collectioneur van mode uit de eerste helft van de 20ste eeuw. Hij bezit de grootste privé-collectie van Nederland uit dit tijdvak: ruim 300 jurken die in die periode door welgestelde dames zijn gedragen. Van spectaculaire avondjurken met pailletten tot couture van ruisende zijde. Regelmatig organiseert hij thuis presentaties en nodigt geïnteresseerden uit om te komen kijken.

Tiny Meihuizen-Wijker (1944-2014) stelde de grootste hoedenverzameling van Nederland samen. Zij had tot 2009 haar eigen hoedenmuseum Gossip & Whispering op de Utrechtse Lange Nieuwstraat. Haar collectie omvat ruim twaalfhonderd hoeden: van geraffineerde cloche-hoeden uit de jaren 20 tot flamboyante ontwerpen met bloemen en vogelveren.

Het Centraal Museum toont nu hun grotendeels verborgen gebleven schatten voor een groter publiek.

**HET IS VERLEIDELIJK, MAAR DE OBJECTEN
ZIJN KWETSBAAR, DUS NIET AANRAKEN S.V.P.**

De tentoonstelling is te zien van
09 mei - 29 september 2024

MODE * CHAPEAU

Collecting fashion is an art in itself. Compiling a collection requires time, knowledge, passion, a good eye and a bit of luck. This dyptych presents iconic pieces from two very special private collections in Utrecht.

Hans van Emmerik (1952) is a passionate collector of fashion from the first half of the 20th Century. He owns the largest private collection from this period in The Netherlands: more than 300 dresses worn by the upper-class woman during this era. From exquisite, sequined evening dresses to rustling silk couture. He regularly invites enthusiasts to his private house presentations.

Tiny Meihuizen-Wijker (1944-2014) compiled the largest hat collection in The Netherlands. Until 2009, she owned her own hat museum, Gossip and Whispering, in the Lange Nieuwstraat in Utrecht. Her collection consists of more than twelve hundred hats: from sophisticated 1920's cloche hats to flamboyant designs with flowers and feathers.

The Centraal Museum now exhibits these mostly still hidden treasures to a wider public.

**IT'S TEMPTING, BUT THE OBJECTS ARE
FRAGILE, SO PLEASE DON'T TOUCH THEM.**

The exhibition can be seen from
May 9 - September 29, 2024

Zaal 1

À la mode – de modeverzameling van Hans van Emmerik

‘Een herinnering aan vijftig jaar schitterende couture.’

Al op jonge leeftijd bewondert Van Emmerik de kleren op familiefoto's, vooral die van zijn grootmoeder. Zij heeft bovendien een atelier voor kinderkleding in Utrecht, gevestigd op een 18de-eeuws landgoed, gelegen aan het eind van de Oosterkade/Helling 1. Van haar krijgt hij ook restjes stof. Zijn fascinatie is gewekt en de zoektocht naar couture van rond 1900 tot 1950 begint.

In de Minrebroederstraat in Utrecht bemachtigt Van Emmerik zijn eerste grote collectiestuk: deze bruine velours chiffon jurk uit 1926. Hij is dan 17 jaar. Deze jurk vormt het startpunt van ruim vijftig jaar collectioneren: hij koopt uit boedels van chique dames, in boetieks, op markten in Parijs en in Nederlandse antiekwinkels, speurend naar die éne parel.

À la mode – the fashion collection of Hans van Emmerik

‘A reminiscence of fifty years of brilliant couture.’

Van Emmerik admired the clothes worn in family photographs from an early age, particularly those of his grandmother. She also had a design studio for childrens' clothing in Utrecht, established in an 18th century country house at the end of the Oosterkade/Helling 1. She would give him remnants of material. This ignited his fascination and his hunt for couture from 1900-1950 began. Van Emmerik finds his first important collection piece on the Minrebroedersstraat in Utrecht: this 1926 brown velvet chiffon dress. He is 17 years old. This dress is the starting point for more than fifty years of fashion collecting: he buys from inheritances from wealthy women, in boutiques, at markets in Paris and in Dutch antique shops, always on the look-out for that special gem.

Familiealbums

Uit het familiealbum van Hans van Emmerik komen onder andere deze trouwfoto van zijn ouders en een portret van zijn grootmoeder. Zij is gekleed naar de laat-19de-eeuwse mode: een nauwgesloten lijfje, hoge hals en lange mouwen. Zijn grootmoeder van moederskant had een kinderkledingatelier in Utrecht, waardoor Van Emmerik al vroeg in aanraking kwam met verschillende soorten materialen. Daarmee wakkerde zijn liefde voor textiel en mode aan.

Family albums

Amongst the photographs from Hans van Emmerik's family album are this wedding picture of his parents and a portrait of his grandmother. She is dressed in late 19th century fashion: a tightly fitting bodice, high neck and long sleeves. His maternal grandmother had a children's clothing atelier in Utrecht, which introduced Van Emmerik to different kinds of fabric at a young age. This sparked his love for textiles and fashion.

1. Ons onbekende maker | Artist unknown

Middagjapon | Afternoon dress ca. 1926
velours chiffon | velvet chiffon

Na het verzamelen van verschillende accessoires koopt Hans van Emmerik rond zijn 17de deze jurk van bruine velours chiffon uit circa 1926; het is zijn eerste échte aankoop. Voor de jurk betaalde hij f 12,50: in die tijd een groot bedrag. In 1926 was de lengte van de rok tot net over de knie heel modieus.

Having already collected various accessories, Hans van Emmerik was about the age of 17 when he bought this brown velvet chiffon dress from circa 1926; it was his first serious purchase. He paid 12.50 guilders for the dress: a huge sum at that time. The skirt length to just below the knee was very fashionable in 1926.

2. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1925
zijden/katoenen tule, geborduurd met zwarte kralen en blauwe lovertjes | silk/cotton tulle, embroidered with black beads and blue sequins

Deze avondjurk met blauwe lovertjes is de eerste avondjurk die Van Emmerik kocht, opgedoken bij de Emmaüsgangers in Utrecht.

This blue-sequinned dress was the first evening gown that Van Emmerik bought, it emerged at a secondhand store in Utrecht.

3. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1924
crêpe georgette of crêpe de Chine, glaskralen, gouddraad | crêpe georgette or crêpe de chine, glass beads, gold thread

Het model van deze jurk met Egyptische voorstelling komt tot op de kuit, geheel naar de mode van 1924.

This style of this calf-length dress with an Egyptian design, is entirely in keeping with the 1924 fashion.

4. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1927
crêpe georgette, glazen 'staafjes' | crêpe georgette, glass 'tube' beads

Modehuis Alphonsine | Fashion House Alphonsine

5. Jurk | Dress 1925

zijden crêpe georgette, glaskralen | silk crêpe georgette, glass beads

Deze zijden crêpe jurk is geëxposeerd op de wereldtentoonstelling *Exposition internationale des arts décoratifs et industriels modernes* in 1925.

This dress was displayed at the World Exhibition *Exposition internationale des arts decoratifs et Industriels modernes* in 1925.

6. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1927
crêpe georgette, glaskralen | crêpe georgette, glass beads

7. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1927
crêpe de Chine, kralen, stras, zilverdraad
crêpe de chine, beads, rhinestones, silver thread

8. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1925-1926
crêpe, glaskralen | crêpe, glass beads

9. Modehuis Max, Parijs

Max Fashion House, Paris

Jurk | Dress 1926-1927
katoenen voile, glaskralen | cotton voile, glass beads

10. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1927
zijden crêpe de Chine | silk crêpe de chine

11. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1924
satijn, kralen, lovertjes, op China geïnspireerd borduurwerk | satin, beads, sequins, Chinese-inspired embroidery

12. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1926-1927
katoenen tule, kralen | cotton tulle, beads

13. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1928
zijden tule met tafzijde | silk tulle with silk taffeta

Deze jurk is gedragen door mevrouw Van Voorst-van Beesd. Vanwege de 'punten' aan de zijkant kan het model gedateerd worden op 1928.

This dress was worn by Mrs Van Voorst-van Beesd. The 'points' at the sides date the design to 1928.

14. Modehuis Maison Au Camélia, Den Haag

Fashion House Maison Au Camelia,
The Hague

**Modehuis Au Camélia zat naast Hotel
Des Indes in Den Haag aan het Lange
Voorhout 50-52.**

Fashion House Maison Au Camélia was
situated next to Hotel Des Indes in
The Hague at Lange Voorhout 50-52.

Mannequins

Vanaf het eind van 19de eeuw vestigden
chique modehuizen zich in onder meer Parijs
en Amsterdam. Etalages en etalagefiguren
speelden een belangrijke rol. Elke week
werden nieuwe ontwerpen getoond. Waren-
huizen nodigden in advertenties iedereen
uit om hun etalages te komen bekijken.
De drie 'levensechte' etalagefiguren in deze
tentoonstelling dragen make-up en kapsels
volgens de mode van de jaren 20 en 30.

Mannequins

High-end fashion houses were established
from the end of the 19th century in cities
such as Paris and Amsterdam. Window
displays and mannequins played an impor-
tant role. New designs were shown in the
windows each week. Department stores
advertised with invitations for everyone to
come and see their window displays. The
three 'life-like' mannequins on show in this
exhibition wear the make-up and hairstyles
popular in the 20's and 30's.

15. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1927
crêpe georgette | crêpe georgette

16. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1926-1927
goudkant en met kralen opgewerkt | gold lace
worked with beads

17. Ons onbekende maker | Artist unknown

Middagjurk | Afternoon dress
ca. 1928-1929
zwarte tule met chenille | black tulle with chenille

18. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress ca. 1926-1927
zijden satijn, glaskralen, lovertjes van parelmoer
silk satin, glass beads, mother-of-pearl sequins

19. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1928-1929
crêpe georgette, staafkraaltjes | crêpe georgette,
small tube beads

20. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1924-1925
zijden tule, geborduurd met lovertjes en
glaskralen | silk tulle, embroidered with sequins
and glass beads

ZAAL 2

VITRINE

Vogue Paris | *Vogue Paris*
februari | February, 1934

De zwarte lange jurk van Lanvin is ook afgebeeld in deze *Vogue Paris*. Er staat bij: 'deux robes très décolletés: [...] en crêpe noir doublé de lamé'.

Lanvin's long black dress is also pictured in this *Vogue Paris*. It reads: two gowns 'très décolletés: [...] en crêpe noir doublé de lamé'.

Diverse waaiers en schoenen | A selection of fans and shoes

PODIUM

1. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1934
machinaal kant | machine-made lace

2. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1934-1935
zijden crêpe georgette, kralen | silk crêpe georgette, beads

3. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1932-1933
tulle, taftzijde | tulle, taffeta

4. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1935-1937
zilverlamé, zilverkleurige tule | silver lamé, silver coloured tulle

5. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1934-1935
crêpe, satijn | crêpe, satin

6. Ons onbekende maker | Artist unknown

Cape ca. 1926
katoenen fluweel, kralen, crêpe georgette | cotton velvet, beads, crêpe georgette

7. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjas | Evening coat ca.1925
vilt, moirézijde | felt, moiré silk

Deze bijzondere mantel van zwarte moirézijde heeft aan de onderrand bloemen van opvallend rood-zwarte vilten rondjes. Vanwege de lengte is de jas te dateren rond 1925.

The hem of this sumptuous black moiré silk coat is decorated with eye-catching red and black circles of felt. The slightly longer length of the coat dates it to approximately 1925.

8. Metz & Co

Avondjas | Evening coat ca. 1926-1927
velours chiffon | chiffon velours

Deze donkerroze mantel is gedragen door mevrouw Cartier-van Dissel uit Breukelen. Van Emmerik kocht hem ongeveer 30 jaar geleden op een veiling in Utrecht.

This deep pink cape was worn by Mrs. Cartier-van Dissel from Breukelen. Van Emmerik bought it about 30 years ago at an auction in Utrecht.

9. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondcape | Evening cape ca. 1926-1927
fluweel, goudlamé, gouddraad | velvet, gold lamé, gold thread

10. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1934
taftzijde | silk taffeta

11. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjas | Evening coat ca. 1927
wol, kunstzijde | wool, artificial silk

Deze avondjas met geometrische motieven in de art deco-stijl wist Van Emmerik op het Waterlooplein in Amsterdam te bemachtigen.

Van Emmerik spotted this evening coat with geometric design at the Waterlooplein flea market in Amsterdam.

12. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjas | Evening gown ca. 1927
velours chiffon, zijden fluweel | velvet chiffon, silk velvet

13. Maison de Bonneterie, Amsterdam 1889-2014

Avondcape | Evening cape 1933-1934
velours chiffon, gesjabloneerd met goudverf
velvet | velvet chiffon, stencilled with gold paint

‘Modepaleis’ Maison de Bonneterie had vestigingen in Amsterdam, Den Haag en Heemstede en bracht allerlei nieuwigheden, zoals verlichte etalages, shop in-shops en het thuisbezorgen van bestelde kledingstukken.

‘Fashion palace’ Maison de Bonneterie had branches in Amsterdam, The Hague and Heemstede and brought all kinds of novelties, such as illuminated shop windows, shop-in-shops and home delivery of ordered garments.

14. Ons onbekende maker | Artist unknown

Avondjurk | Evening gown 1934-1935
crêpe, strasseentjes | crêpe, rhinestones
Deze geheel met strasseentjes versierde blauwe avondjurk trof Van Emmerik aan op een markt in Parijs.

Van Emmerik came across this blue evening gown completely covered in rhinestones on a market in Paris.

15. Modehuis Gaston | Fashion house Gaston

Avondjurk | Evening gown 1937
crêpe georgette, machinale kant | crêpe georgette, machine-made lace

Deze blauwe avondjurk kocht Van Emmerik in Parijs. Op het etiket aan de binnenzijde staat ‘Gaston’, de kleinzoon van Charles Frederic Worth (1825-1895), de grondlegger van de couture.

Het ietwat wijde model met plooien aan de voorzijde maakt het model typisch voor 1937.

Van Emmerik bought this blue evening gown in Paris. The inside label reads ‘Gaston’, the name of the grandson of Charles Frederic Worth (1825-1895), the founder of couture. The slightly wide style with pleats down the front is a typical example from 1937.

16. Ons onbekende maker | Artist unknown

Jurk | Dress 1936-1937
crêpe georgette, lovertjes | crêpe georgette, sequins

17. Modehuis Princesse Marina | Princesse Marina Fashion House

Avondcape | Evening cape 1935-1936
velours chiffon, lovertjes | velours chiffon, sequins

18. Atelier Luciënne, mogelijk Madame Vionnet | Atelier Lucienne, possibly Madame Vionnet

Avondjurk | Evening gown ca. 1935
zijden satijn, strass | silk satin, rhinestones

Deze elegante zwarte zijden avondjurk verrast met een grote libel van stras (namaakjuwelen) halverwege de rug en uitwaaiierende geplooidde sleep. Op het label in het kledingstuk staat ‘Atelier Luciënne’. Hoogstwaarschijnlijk is deze jurk van de toonaangevende Franse modeontwerpster Madeleine Vionnet (1876-1975).

The back of this elegant black evening gown surprises us with a large rhinestone dragon fly (imitation jewellery) and a pleated train that fans out. The clothing label reads “Atelier Lucienne”. It is highly likely that this dress is the work of the leading French fashion designer Madeleine Vionnet (1876-1975).

MODEHUIZEN

Modehuis Lanvin, Parijs |

Lanvin Fashion House, Paris

1. **Jurk | Dress** ca. 1934
zware zijden crêpe, goud lamé, matelassé
heavy silk crêpe, gold lamé, matelassé
2. **Jurk | Dress** winter 1930-1931
goud lamé | gold lamé
3. **Jurk | Dress** ca. 1910
katoenen tule, kralen, zijde | cotton tulle,
beads, silk

Al op jonge leeftijd werkte de Franse Jeanne Lanvin (1867-1946) voor een hoedenmaakster, een *modiste*, in Parijs. Van hoedenbezorger klom ze op tot ontwerpster met een eigen boetiek, Jeanne Modes. Het is het oudste, nog actieve Franse modehuis. Ze wist toe te treden tot het *Chambre Syndicale de la Couture*, de besloten wereld van de Franse modehuizen. Zo was de weg vrij om een imperium op te bouwen. Lanvins dochter Marguerite was haar grote muze, door wie ze ook (kinder)mode ging ontwerpen. Op het Lanvin 'huisetiket' staat een moeder met kind. Hans van Emmerik kocht deze jurk uit Lanvins beginjaren in een winkeltje in Parijs met meerdere schitterende jurken. De lange zwarte jurk met witte accenten staat ook afgebeeld in de Franse *Vogue* uit februari 1934.

The French Jeanne Lanvin (1867-1946) worked for a milliner, a *modiste*, in Paris from a young age. She worked her way up from delivering hats to becoming a designer with her own boutique, *Jeanne Mode*. It is the oldest French fashion house still in operation. She joined the *Chambre Syndicale de la Couture*, the exclusive world of French fashion houses, paving her way to building a fashion emporium. Lanvin's daughter Marguerite was her muse and inspired her to also design children's clothing. The image on the Lanvin label

is a mother and child.

Hans van Emmerik bought this dress, created at the beginning of Lanvin's career, from an exquisite collection in a small shop in Paris. The long, black gown with white details is also portrayed in French *Vogue* in February 1934.

Modehuis Poiret | Poiret Fashion House

4. **Jasje | Jacket** 1913
zijde, machinaal borduurwerk, bont | silk,
machine embroidery, fur

Paul Poiret (1879-1949), 'de bekende Fransche modekoning', verwierf tussen 1900 en 1920 naam en faam door zijn radicaal nieuwe benadering van de damesmode. In *De Telegraaf* van 2 mei 1944 is te lezen: 'Hij was, veertig jaar geleden al, de eerste en eenige kampioen van de lange damesbroek, een mode waarvoor twee wereldoorlogen nodig waren, voordat zij de wereld veroverde.'

Poiret koos voor eenvoudige vormen en *souplesse* in plaats van het strakke korset. Veel van zijn ontwerpen werden destijds als schokkend ervaren, maar tegen de jaren 20 werd hij al gezien als een van de belangrijkste eigentijdse ontwerpers.

Dit getailleerde jasje met vleermuis-mouwen en groene voering komt uit 1913, Poirets hoogtijdagen.

Paul Poiret (1879-1949), 'the famous French king of fashion', achieved name and fame through his radical new approach to womens' fashion. The Dutch newspaper *De Telegraaf* of May 2nd 1944 states that: 'He was, even forty years ago, the first and only champion of long trousers for women, a fashion that needed two World Wars for it to take over the world'. Poiret favoured simple shapes and soft drapery rather than the tight corset. Many of his ideas were received as shocking, but towards the 1920's he was considered to be one

of the most important contemporary designers.

This fitted jacket with batwing sleeves and a green lining is from 1913, the height of Poiret's career.

Twee stofstalen | Two swatches
zijde met gouddraad | silk with gold thread

Rekening | Receipt 1913
papier | paper

Waaier | Fan ca. 1913
papier, hout | paper, wood

Poiret was een veelzijdig kunstenaar: naast mode hield hij zich ook bezig met interieurontwerp, cabaret en hij zette als eerste een eigen parfumlijn op, genaamd *Rosine*. Deze papieren reclame-waaier illustreert zijn aandacht voor het commerciële belang om zijn merk te promoten.

Poiret was a versatile artist: apart from fashion he also created interior designs and cabaret and was the first to launch his own fragrance, *Rosine*. This paper fan illustrates his awareness of the importance of promoting his own label.

Van Emmerik in Parijs kocht. De Callot zussen drapeerden stof om de modellen heen om tot een ontwerp te komen en deden al vroeg het korset in de ban. Rond 1900 had hun modehuis 600 werknemers en vestigingen in Europa en Amerika.

Callot Sœurs was one of the most prominent fashion houses at the beginning of the 20th century and was established in 1895 by four sisters: Marie Callot Gerber (1870-1927), Marthe Callot Bertrand (1893-1937), Regina Callot Tennyson-Chantrell (1893-1937) and Joséphine Callot Crimon (unknown). They had inherited the love of the trade from their mother, a talented lacemaker. This is reflected in the use of handmade lace and valuable antique lace in almost all of their designs, as this dress which Hans van Emmerik bought in Paris, shows. The Callot sisters' designs were created by draping fabric around their models. They were among the first to abandon the corset. Around 1900 their fashion house had 600 employees and businesses in Europe and America.

—

Modehuis Callot Sœurs |
Callot Sœurs Fashion House

5. Jurk | Dress ca. 1925
zijde, kant, strasssteentjes | silk, lace, rhinestones

Callot Sœurs was aan het begin van de 20ste eeuw een van de meest vooraanstaande modehuizen, in 1895 opgericht door vier zussen: Marie Callot Gerber (1870-1927), Marthe Callot Bertrand (1893-1937), Regina Callot Tennyson-Chantrell (1893-1937) en Joséphine Callot Crimon (onbekend). Zij hadden de liefde voor het vak van hun moeder geërfd, een getalenteerde kantmaakster. Niet voor niets komt handgemaakt kant en kostbaar antiek kant in vrijwel al hun ontwerpen terug. Zo ook bij deze jurk die

—

Modehuis Wiener Werkstätte |
Wiener Werkstätte Fashion House

6. Ensemble | Ensemble 1915
zijde, fluweel | silk, velvet

7. Mogelijk Wiener Werkstätte
Possibly Wiener Werkstätte

Ochtendjurk | Daydress 1920
zijde | silk

Mode was voor de Wiener Werkstätte (1903-1932) onderdeel van een groter esthetisch plaatje. Ze wilden het dagelijks leven in al zijn facetten vormgeven. Hierdoor werd het leven een totaal-kunstwerk, ofwel een Gesamtkunstwerk. Deze twee ontwerpen getuigen van de motivatie van hun makers om kwalitatief hoogwaardige en fraai vormgegeven producten te maken.

For the Wiener Werkstätte (1903-1932), fashion was part of a larger aesthetic picture. They wanted to design everyday life in all its facets. This made life a total artwork, or Gesamtkunstwerk. These two designs testify to the motivation of their creators to create high-quality handmade products.

technique to fashion designer Mario Fortuny (1871-1949); both of whom kept the procedure a hidden secret. This 1922 dress was shown in Gallenga's exhibition of the same year at Kleykamp art sellers in The Hague.

Modehuis Gallenga, Parijs |

Gallenga Fashion House, Paris

8. Jurk | Dress ca. 1922

crêpe marocain | crêpe marocain

9. Jurk | Dress ca. 1924-1925

zijdefluweel met goudopdruk, met etiket van Bonwitt and Teller, New York | silk velvet with gold print, with Bonwitt and Teller label, New York

De Italiaanse ontwerpster en kunstenares Maria Monaci Gallenga (1880-1944) werd internationaal geprezen om haar tijdloze ontwerpen: van Amerikaanse beroemdheden tot Europese koningshuizen. Gallenga werd geroemd om haar speciale blokdrucktechniek om goud- of zilvermetaal op dunne stof te bedrukken en tegelijkertijd de soepelheid van de stof te behouden: '... en op dat alles glinstert in groote bescheidenheid de goudverf die met de stof wedijvert', aldus *De Groene Amsterdammer*. Ze leerde deze techniek ook aan modeontwerper Mario Fortuny (1871-1949); beiden hielden het procédé zorgvuldig geheim. De jurk uit 1922 is datzelfde jaar getoond tijdens Gallenga's tentoonstelling bij kunsthandel Kleykamp in Den Haag.

The Italian designer and artist Maria Monaci Gallenga (1880-1944) received international acclaim for her timeless designs: from American celebrities to European royalty. She was praised for unique block printing technique to print gold or silver metal on to delicate fabric whilst retaining its qualities: '... and on all that shimmers in great modesty the gold paint that rivals the fabric', according to the Dutch magazine *De Groene Amsterdammer*. She also taught this

Modehuis Jacques Heim |

Jacques Heim Fashion House

10. Jurk | Dress ca. 1929-1930

zware zijde afgezet met crêpe georgette
heavy silk trimmed with crepe georgette

De Franse Jacques Heim (1899-1967) begon zijn carrière in de bontwinkel van zijn ouders en eindigde met het ontwerpen van couture. In 1946 stond hij mede aan de wieg van de bikini, of de *Atome* zoals hij die noemde, vanwege de afmetingen van het kledingstuk. Heim voelde de vraag naar mode goed aan, zodat hij telkens relevant wist te blijven. In het *Algemeen Dagblad* uit 1967 stond te lezen: 'de beroemde Jacques Heim was een van de eerste internationale modeontwerpers die boutiques voor jonge vrouwen oprichtte.'

The Frenchman Jacques Heim (1899-1967) began his career in his parents' fur shop and ended it as a couture designer. He was, amongst others, responsible for the birth of the bikini, or the *Atome* as he called it, due to its minimal measurements. Heim was aware of what was needed in the fashion world, which meant his ideas were always relevant. A headline from the Dutch newspaper *Algemeen Dagblad* in 1967 read: 'the famous Jacques Heim was one of the first international fashion designers to introduce boutiques for young women.'

Modehuis Patou, Parijs |

Patou Fashion House, Paris

11. Middagjapon | Tea gown ca. 1935

zijden crêpe georgette | silk crêpe georgette

Deze lange middagjapon kocht Hans van Emmerik in Utrecht van een diplomate. Met het rood-wit-blauwe motief zal de draagster een opvallende verschijning zijn geweest. In 1914 richtte Jean Patou (1887-1936) zijn modehuis op en werd 'een der grootste ontwerpers, naar wie de wereld keek', zo is te lezen in het *Algemeen Handelsblad* van 14 maart 1936. Hij is 'een pionier geweest' omdat hij niet alleen de 'waarlijk mondaine vrouw' van een mooie japon voorzag, maar ook van 'charmante bijkomstigheden', waaronder 'de sierlijkste taschjes, de kostbaarste bijoux, de modernste schoentjes en hoeden'.

Hans van Emmerik bought this long tea gown from a diplomat in Utrecht. The woman who wore it would have caused quite a stir in this red, white and blue creation. Jean Patou established his fashion house in 1914 and became 'one of the greatest designers, whom the whole world watched', according to the Dutch newspaper *Algemeen Handelsblad* on March 14th, 1936. He 'was a pioneer' because he not only knew how to beautifully dress the 'truly modern woman', but also provided her with 'the most decorative little handbags, the most expensive jewellery, the most modern shoes and hats'.

Maison Hirsch & Cie was the first to bring Parisian haute couture to the Netherlands, including French-speaking staff and chic window displays. Hirsch was located on Leidseplein, where the Apple store is now located. The label on the inside of this dress reads 'Hirsch & Cie, Amsterdam' and 'Made in France'.

Modehuis Jenny, Parijs |
Fashion House Jenny, Paris

13. Jurk | Dress 1932-1933
satijn | satin

14. Jurk | Dress ca. 1927
zilverkant, kralen | silver lace, beads

De naam van het Franse modehuis Jenny zal weinig mensen iets zeggen. Toch was zij een van de grootste Franse couturiers. Jeanne Adèle Bernard (1868-1962) werd bekend als Jenny Sacerdote of Madame Jenny. Ze opende haar eerste modewinkel in 1909. Als tweede vrouw ooit kreeg ze in 1926 de hoogste Franse onderscheiding: ze werd benoemd in de Orde van het Legioen van Eer voor haar verdiensten in de haute couture. Bovendien was ze de eerste die een gebouw neer liet zetten aan de Champs-Élysées in Parijs, speciaal bedoeld als luxe modehuis. De *Vogue* van september 1926 noemde haar 'de belangrijkste inspirator van moderne eenvoud in kleding'. Deze bijzondere zwart-witte avondjurk komt uit haar hoogtijdagen, vlak voor de beurscrash in 1929, waarna een groot deel van haar klanten wegviel.

The name of the French fashion house Jenny will not mean a lot to many. She was, nevertheless, one of the greatest French couturiers. Jeanne Adèle Bernard (1868-1962) was known as Jenny Sacerdote or Madame Jenny. She opened her first dress shop in 1909. She was the second woman to receive the highest French decoration: she was presented with the Legion of Honour for her services to haute couture. She was also the first

Hirsch & Cie, gevestigd in Amsterdam van 1882-1976 | Hirsch & Cie, based in Amsterdam from 1882-1976

12. Jurk | Dress 1937-1938
satijn, gouddruk, goudlamé | satin, gold print, gold lamé

Maison Hirsch & Cie bracht als eerste de Parijse haute couture naar Nederland, inclusief Franssprekend personeel en chique etalages. Hirsch was gevestigd aan het Leidseplein, op de plek waar nu de Applestore gevestigd is. Op het etiket aan de binnenkant van de jurk staat 'Hirsch & Cie, Amsterdam' en 'Made in France'.

person to have an establishment built on the Champs-Élysées in Paris with the career, just before the economic crash in 1929, after which she lost a great number of her customers.

Modehuis Schiaparelli | Schiaparelli Fashion House

15. Jurk | Dress ca. 1935 katoenen fluweel | cotton silk

Modeontwerpster en kunstenares Elsa Schiaparelli (1890-1973) staat vooral bekend om haar fantasievolle creaties. Ze werkte bovendien regelmatig samen met kunstenaars als Salvador Dalí, Alberto Giacometti en Man Ray. Schiaparelli ontwierp surrealistische mode en accessoires, zoals een ketting die eruitziet als een koord aspirientjes, een jurk met grote kreeften erop en een omgekeerde schoen als hoed. Haar ontwerpen zijn vaak goed te herkennen: flamboyant, gemaakt met luxe stoffen en decoraties, soms felgekleurd en vol met optische illusies. Haar beroemde kleur Shocking Pink is bij deze blauwpaars fluwelen jurk verstopt aan de binnenzijde.

Fashion designer and artist Elsa Schiaparelli (1890-1973) is particularly noteworthy for her elaborate creations. She regularly collaborated with artists such as Salvador Dalí, Alberto Giacometti and Man Ray. She designed surrealist fashion and accessories, including a necklace resembling a string of aspirin tablets, a dress decorated with huge lobsters and a hat in the shape of an upside-down shoe. Her designs are often easy to recognise: flamboyant, the use of luxurious fabric and adornments, sometimes brightly coloured and full of optical illusions. Her famous colour Shocking Pink is hidden in the lining of this blue-purple velvet dress.

Modehuis Bellanger, Parijs | Bellanger Fashion House, Paris

16. Tweedelige japon | Two-piece gown ca. 1901-1902 machinale kant, gegarneerd met zijden strikken, geborduurd met Egyptische motieven, voering zijde, katoen | machine lace, trimmed with silk bows, embroidered with Egyptian motifs, lining silk, cotton

Modehuis Bellanger was rond 1900 gelegen aan de Rue du Penthhièvre in Parijs, zo staat op het etiket aan de binnenkant. Dit ensemble van crème-kleurige tule met subtiele geborduurde motieven heeft een lilakleurige voering.

The inside label states that fashion house Bellanger was situated on the Rue de Penthhièvre in Paris around 1900. This cream coloured tulle ensemble with subtle embroidered motifs has a lilac lining.

Modehuis Chloé, Parijs | Chloé Fashion House, Paris

17. Jurk | Dress ca. 1954-1955 zijde | silk

In 1952 richtte Gaby Aghion (1921-2014) haar Franse modehuis Chloé op. Aghion was een geëmancipeerde vrouw van Egyptische afkomst, die zorgde voor een nieuwe richting in de modewereld. Ze brak met de conventies van de haute couture door lichte en luchtige outfits met een zacht en vloeiend silhouet te creëren en die te laten produceren in fabrieken: prêt-à-porter. Zij stond voor schoonheid in alle eenvoud, die bereikbaar was voor mensen met een kleinere portemonnee. Maar tot haar klanten behoorden onder anderen ook Brigitte Bardot, Jackie Kennedy en Maria Callas. Deze elegante plisséjurk wist collectionneur Hans van Emmerik te redden uit een doos op de vlooiemarkt bij de Parijse Porte de Clignancourt.

Gaby Aghion (1921-2014) established her French fashion house Chloé in 1952. Aghion was an emancipated Egyptian woman who brought a new approach to the fashion world. She broke haute couture convention by creating light, floating outfits with a soft, flowing silhouette and having them factory made: prêt-à-porter. She represented beauty in all its simplicity, fashion that was accessible for people with a smaller budget. Her clients however also included women such as Brigitte Bardot, Jackie Kennedy and Maria Callas. Collector Hans van Emmerik managed to rescue this elegant pleated dress from a box at the Porte de Clignancourt flea market in Paris.

ZAAL 4

CLOCHE HOEDJES | CLOCHE HATS

1. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Cloche | Cloche hat ca. 1920-1930
stro, ripslint, zijde | straw, rep ribbon, silk

2. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Cloche | Cloche hat ca. 1920-30
vilt | felt

3. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Cloche | Cloche hat ca. 1920-1930
stro, satijn, kunstzijde | straw, satin, artificial silk

4. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Cloche | Cloche hat ca. 1920-1930
stro | straw

5. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Cloche | Cloche hat ca. 1920-1930
satijn | satin

6. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Hoed | Cloche hat ca. 1920-1930
zijde, satijn | silk, satin

7. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Cloche | Cloche hat ca. 1920-1930
stro, ripslint | straw, rep ribbon

8. **Ons onbekende maker** | Artist unknown

Cloche | Cloche hat ca. 1920-1930
vilt, leer | felt, leather

MODISTEHUIZEN | MODISTE HOUSES

Maison de Bonneterie, opgericht 1889 |
Maison de Bonneterie, founded 1889

9. **Tulband met sjerp** | Turban with sash
ca. 1958-1959
crêpe | crêpe

Modehuis Katja Robinski, opgericht 1946
Fashion house Katja Robinski, founded 1946

10. **Baret** | Beret ca. 1960
vilt | felt

‘Een hoed moet’, aldus Katja Robinski (levensjaren onbekend) in 1965, ‘niet alleen goed staan en de draagster flatteren. Een hoed moet ook “zitten”, goed zitten. Zo’n hoed kan men als ontwerper alleen maken wanneer men vakkennis heeft en de techniek van het hoedenmaken beheerst.’
De Russische emigrante Robinski kwam via Polen, Frankrijk en Italië in de Emmastraat in Amsterdam terecht. In Frankrijk had ze het vak van modiste geleerd. Ze weet haar kennis en ervaring over te dragen op haar leerlingen. ‘Alles wordt tot in finesses doorgewerkt.’

‘A hat should’, according to Katja Robinski (XXX unknown) in 1925, ‘not only suit and flatter the wearer. A hat must really fit, and fit well. A designer can only make such a hat when he or she has knowledge of the techniques essential to the millinery trade.’ Russian emigrant Robinski came via Poland, France and Italy to the Emmastraat in Amsterdam. She had learned the trade of modiste in Paris. She was adept at conveying her knowledge and experience to her pupils. ‘Everything is perfectly finished in minute detail’.

Modehuis Christian Dior, opgericht 1946 |
Fashion house Christian Dior, founded 1946

‘De hoed is niet alleen een accessoire, het is net zo’n belangrijke markering van tijden en mode als de lengte van rokken.’ Vogue Paris, 1940

De Franse modeontwerper Christian Dior (1905-1957) maakte van de hoed een essentieel onderdeel van zijn collecties. Vrouwen als Maud Roser, hoedenontwerpster,

en Mizza Bricard, die toezicht hield op het interne hoedenatelier, waren zeer belangrijk voor het ontwerpen van hoeden binnen het modehuis Dior. Dior was een groot voorstander van de hoed, die volgens hem proportie bood aan het silhouet.

'The hat is not only an accessory, it is just as important a factor when dating fashion as the length of skirts'. Vogue Paris, 1940

The French fashion designer Christian Dior (1905-1957) made the hat an essential part of his collections. Women such as Maud Roser, hat designer, and Mizza Bricard, the overseer in the in-house hat studio, played a very important part in the designing of hats within the Dior fashion house. Dior was an ardent supporter of the hat, which according to him added proportion to the silhouette.

Hoedendozen | Hat boxes ca. 1940
karton | cardboard

11. Hoed | Hat ca. 1960
zijde, kunstzijde, fluweel | silk, artificial silk, velvet

12. Tulband | Turban ca. 1960
veren, tule, pailletten | feathers, tulle, sequins

13. Cloche | Cloche hat ca. 1920-1930
stro | straw

14. Cloche | Cloche hat ca. 1946
vilt, bladgoud | felt, gold leaf

15. Harry Scheltens (1927-2006)

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde | artificial silk

16. Madame Paulette

Avondhoed | Evening hat ca. 1950
metaal, lovertjes, veren | metal, sequins, feathers

Pauline Adam de la Bruyère (1900-1994)
begon in 1921 haar eigen hoedenhuis,

dat vanaf 1929 de naam Madame Paulette droeg. Haar hoeden sierden de hoofden van koningshuizen en Amerikaanse filmsterren, zoals Audrey Hepburn, Greta Garbo en Marlene Dietrich. Voor hun extravagante feesten kochten deze klanten graag een bijpassend hoofddeksel bij 'de koningin van de hoedenmakers'. Paulette werkte nooit met schetsen, maar creëerde direct vanuit haar inspiratie.

Pauline Adam de la Bruyère (1900-1994) established her own hat studio, known from 1929 as Madame Paulette. Her hats graced the heads of royalty and

American film stars such as Audrey Hepburn, Greta Garbo and Marlene Dietrich. These clients were always more than happy to buy a matching hat for their extravagant parties from the 'queen of milliners'. Paulette never sketched her designs but created directly from her inspiration.

Modehuis Rose Valois, opgericht 1927 |
Fashion House Rose Valois, founded 1927

17. Hoed | Hat ca. 1940
tule, crinol | tulle, horse hair

Maison Schiaparelli, opgericht 1927 |
Maison Schiaparelli, founded 1927

18. Baret | Beret ca. 1930
stro, fluweel | straw, velvet

19. Hoed | Hat ca. 1940
satijn, tule | satin, tulle

20. Hoed | Hat ca. 1930
vilt | felt

21. Tulband | Turban ca. 1960
satijn | satin

22. Hoed | Hat ca. 1950

stro, ripslint | straw, rep ribbon

In de surrealistische ontwerpen van Schiaparelli zijn allerlei hedendaagse vormen en elementen terug te zien. De rode accenten op deze hoed doen denken aan rood gestifte lippen.

Schiaparelli's surrealistic designs reflect various shapes and elements of contemporary design. The red details on this hat resemble red painted lips.

23. Tulband | Turban ca. 1940

fluweel, kunstzijde | velvet, artificial silk

24. Tulband | Turban ca. 1960

stro | straw

—

25. GASPILLAGE / TOULOUSE

Cloche | Cloche hat ca. 1924

stro, zijden crêpe, fluweel, zijden ripsband

straw, silk crêpe, velvet, silk rep ribbon

Centraal Museum Utrecht, inv.nr. 19453

Deze hoed van donkergroen stro en licht-groene geplooid zijden crêpe is afgezet met fluweel en groene ripszijde. In 1975 kwam hij in het museum terecht via antiquaire Leonie Uittenbogaard. Op het etiket aan de binnenzijde is te lezen 'GASPILLAGE // TOULOUSE'.

This dark green straw and light green pleated silk crêpe hat is edged with velvet and green rep ribbon. It was acquired by the museum in 1975 via antique dealer Leonie Uittenbogaard. The label on the inside reads 'GASPILLAGE // TOULOUSE'.

26. Rushemy Botter en | and Lisi Herrebrugh

Zonnehoed Resort | Sunhat Resort 2019

viscose, polyamide, elastaan |

viscose, polyamide, spandex

Centraal Museum Utrecht, inv.nr. 35491

Rushemy Botter (1985) en Lisi Herrebrugh (1989) richtten samen het modemerkt Botter op. In 2018 werden zij benoemd tot *creative directors* van het Franse modemerkt Nina Ricci. De silhouetten die ze creëren voor Nina Ricci (1883-1970) verwijzen naar zowel hun Caribische herkomst als naar het erfgoed van het Franse modemerkt. Deze oranje *bucket hat* komt uit de voorjaar-/zomercollectie van 2020.

The fashion label Botter was founded by Rushemy Botter (1985) and Lisi Herrebrugh (1989). They were appointed creative directors of the French fashion label Nina Ricci in 2018. The silhouettes they create for Nina Ricci (1883-1970) refer as much to their Caribbean origins as to the French fashion label's heritage. This orange *bucket hat* is from the 2020 spring/summer collection.

1. Tiny Meihuizen-Wijker

Voor U Majesteit | For You, Your Majesty
1995
vilt, katoen | felt, cotton

Door de kennis die ze vanuit haar verzameling opdeed, was het voor Meihuizen-Wijker een logische stap om in de leer te gaan bij een hoedenontwerpster. Dit resulteerde onder andere in deze creatie met de titel *Voor U Majesteit*. Het is geïnspireerd op het liedje van Wim Sonneveld over de koningin van Lombardije, die het wuiven vanuit haar rijtuig moe werd en een losse hand liet rondrijden.

With the knowledge she gained from her collection, it was a logical step for Meihuizen-Wijker to apprentice with a hat designer. This resulted, among other things, in this creation titled *For Your Majesty*. It was inspired by Wim Sonneveld's song about the Queen of Lombardy, who got tired of waving from her carriage and let a loose hand ride around.

2. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1950
vilt, veren, voile | felt, feathers, voile

Tiny Meihuizen-Wijker doet haar eerste aankoop eind van de jaren 70 bij een voddengroothandel in Utrecht. Daar kon je kleding per kilo kopen. Dit zwarte hoedje is het startpunt van eindeloos beurzen afstruinen opzoek naar nieuwe vondsten. Haar spectaculaire verzameling groeit uit tot circa 1200 exemplaren. Als jong meisje raakte ze gefascineerd door de bijzondere hoeden die vrouwen dragen naar de kerk: de meest eigenzinnige exemplaren kunnen rekenen op roddels en gefluister (*Gossip & Whisper*).

Tiny Meihuizen-Wijker makes her first purchase in the late 1970s at a rag wholesaler in Utrecht. There you could buy clothes by the kilo. This black hat was the starting point for endlessly

scouring trade fairs in search of new finds. Her spectacular collection grew to around 1,200. As a young girl, she became fascinated by the unusual hats women wear to church: the most quirky ones can count on gossip and whispers (*Gossip & Whisper*).

3. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1940
ripslint, ijzerdraad | rep ribbon, metal wire

Deze opmerkelijke creatie van ripslint komt uit de jaren 40 en is dus tijdens de Tweede Wereldoorlog, op een moment dat textiel schaars was. Het hoedje komt uit Frankrijk en is mogelijk geïmporteerd vanuit Amerika.

This remarkable rep ribbon creation was made in the 1940's Second World War years, a period when materials were very scarce. The hat came from France and was possibly imported from America.

Bloemenzee

'Elk voorjaar opnieuw zetten zij deze "bloementuinen" met nieuwe vreugde op hun hoofd.'
Weekblad *Margriet*, 1964

Bloemen en hoeden zijn regelmatig een zeer geliefd duo. Sommige hoedenwinkels zien er daardoor uit als ware bloemenzeeën, met narcissen van katoen, violen van voile of rozen van zijde. Later komen ook kunstbloemen in de mode. In de jaren 50 en 60 nemen ze het oppervlak van de hoeden compleet over. Zo bleven bloemenontwerpen overleven totdat de hoedenmode zelf verwelkte.

Het maken van kunstbloemen is zeer arbeidsintensief. Hoewel de losse onderdelen door machines gemaakt kunnen worden, is het in elkaar zetten van elk bloemetje handwerk. Het waren en zijn voornamelijk vrouwen die dit vak uitoefen(d)en. Hun bloemen zijn bijna niet van echt te onderscheiden, zelfs niet als je er met je neus bovenop staat.

Sea of Flowers

'Every spring they put these "flower gardens" on their heads with new joy.'

Weekly magazine *Margriet*, 1964

Hats and flowers were often a happy couple. Some hat shops were a sea of flowers, from cotton daffodils to voile violets and silk roses. Artificial flowers were later introduced. They took over the complete surface of the hat in the 50's and 60's. Flower designs flourished until hat fashion itself withered away.

Creating artificial flowers is an incredibly arduous process. Even though the individual components can be made by machine, assembling each little flower is done by hand. This was and is primarily done by women. Their flowers are often difficult to distinguish from real ones, even when scrutinised.

4. Amy, New York

Hoed | Hat ca. 1950
kunstzijde | artificial silk

5. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1960
voile, kunstzijde | voile, artificial silk

6. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde | artificial silk

7. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde | artificial silk

8. Dorée of New York

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde | artificial silk

9. Modehuis Leslie James, opgericht ca. 1925-1930 | Fashion House Leslie James, founded ca. 1925-1930

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde | artificial silk

In 1956 werden ze volop geprezen door de Amerikaanse *Vogue*, de 'grote hoeden:

boordevol bloemen', ofwel: 'heavy-headed flowered hat'. Deze mode borduurt voor op de trend van de grote hoeden en krijgt nu meer zachtheid vanwege de toevoeging van grote zijden bloemen. De *Vogue* schrijft: 'het [is] de meest invloedrijke hoed die een vrouw kan bezitten.'

In 1956 'big hats, brimming with flowers' or the 'heavy-headed flowered hat' were highly praised by American *Vogue*. This fashion elaborates on the trend for large hats and now softens them with the addition of big silk flowers. *Vogue* wrote, 'it is the most influential hat a woman could own.'

10. Christine Original, Park Ave, New York

Hoed | Hat ca. 1960
satijn, kunstzijde, ripslint | satin, artificial silk, rep ribbon

11. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1950
kunstzijde, ijzerdraad | artificial silk, metal wire

12. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1950
kunstzijde, ijzerdraad | artificial silk, metal wire

13. I. Magnin & Co

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde | artificial silk

14. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1960
voile, silk, fluweel | voile, silk, velvet

15. Yvonne, Bruxelles

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde | artificial silk

16. Noreen Fashion

Pillbox hoed | Pillbox hat ca. 1950
kunstzijde | artificial silk

17. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1960
kunstzijde, voile | artificial silk, voile

18. Miss Sally Victor opgericht | founded 1927

Pillbox hoed | Pillbox hat ca. 1950
kunstzijde, tule | artificial silk, tulle

19. Flo-Raye, New York

Tonkinoise hoed | Tonkinese hat ca. 1950
stro, voile | straw, voile

20. Caroline Reboux, Parijs | Paris
(ca. 1840-1927)

Hoed | Hat ca. 1950
kunstzijde, voile | artificial silk, voile

Modeslachtoffers

Voor de versiering van hoeden waren vogelveren al eeuwen gebruikelijk. Aan het eind van de 19de en begin 20ste eeuw was het een ware rage. En niet alleen de veren van kolibries, goudvinken, fazanten en paradijsvogel werden gebruikt: op sommige dameshoeden prijken zelfs compleet opgezette vogels.

Deze 'gruwelmode' kostte jaarlijks honderdduizenden vogels het leven: sommige vogelsoorten werden zelfs met uitsterven bedreigd. In 1892 initieerden de zussen Cécile de Jong van Beek en Donk (1866-1944) en Elsa de Jong van Beek en Donk (1868-1939) de 'Bond ter Bestrijding ener Gruwelmode' (of: 'het dragen van vogelijken op de dameshoeden', aldus het Nieuws van de dag in 1897). Het is een voorloper van de Vogelbescherming, dat honderden sympathisanten aantrok, onder wie koningin Emma.

Fashion victims

Birds' feathers had been used to decorate hats for centuries. They were particularly fashionable at the end of the 19th and beginning of the 20th century. Not only the feathers of hummingbirds, goldfinches, pheasants and birds of paradise: some hats were adorned with whole stuffed birds. This 'horror fashion' cost the lives of hundreds of thousands of birds every year: some species were even threatened with extinction. In 1891 sisters Cécile de Jong van Beek en Donk (1866-1944) and Elsa de Jong van Beek en Donk (1868-1939)

founded the 'Society for the Prevention of Horrific Fashion' (or: 'wearing bird-bodies on ladies' hats', according to the Nieuws van de dag in 1897). It is a predecessor of the Society for the Protection of Birds and attracted hundreds of supporters, including Queen Emma.

21. Ontwerper onbekend | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1885
vilt, dwergpapegaai | felt, dwarf parrot

22. Maison Albers

Hoed | Hat ca. 1960
satijn, veren | satin, feathers

Op het etiket aan de binnenkant staat 'Maison Albers, Achter de Dom, Utrecht' en ook is het wapen van Utrecht afgebeeld.

The inside label reads 'Maison Albers, Achter de Dom, Utrecht' and also portrays the Utrecht coat of arms.

23. Samengesteld met oorspronkelijke materialen, door Tiny Meihuizen-Wijker
Assembled by Tiny Meihuizen-Wijker

Hoed | Hat
stro, ijsvogels | straw, kingfishers

24. Hoed | Hat ca. 1960
veren | feathers

25. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat ca. 1960
ijsvogelveren | kingfisher feathers

26. Ons onbekende maker | Artist unknown

Hoed | Hat 1912
parelhoenveren, vilt | guinea fowl feathers, felt

27. Junya Watanabe (1961)

Parasol-meets-parachute | Parasol-meets-parachute 2003
Katoen | cotton
Centraal Museum Utrecht, inv.nr. 29469

De Japanse modeontwerper Junya Watanabe (1961), een oud-protegé van Rei Kawakubo (1942) van modehuis Comme des Garçons verlegt elk seizoen zijn grenzen. Deze *parachute jumper* is een luchtige interpretatie van kleding voor warmer weer. Tegelijkertijd speelt hij met 'vrouwelijke' en 'mannelijke' elementen, door bloemmotieven en de 'parasol-meets-parachute'-hoofddeksels te combineren met militaire referenties zoals rugzakken en plastic clips. Die laatste kunnen aan de zijkant worden vast- of losgemaakt.

* Enkele topstukken uit de collectie worden verder uitgelicht op de website van het Centraal Museum

The Japanese fashion designer Junya Watanabe (1961), a former protege of Rei Kawakubo (1942) from Commes des Garçons, extends his boundaries with each season. This *parachute jumper* is a lightweight interpretation of clothing for warmer weather. He simultaneously plays with 'male' and 'female' elements, by combining flower designs and the 'parasol-meets-parachute' hats with military references such as rucksacks and plastic clips. The clips can be fastened or loosened at the side.

* More details about some of the highlights of the collection are available on the Centraal Museum website.

COLOFON | COLOPHON

bruikleengever MODE | lender MODE
Hans van Emmerik

bruikleengever CHAPEAU | lender CHAPEAU
Anneke Meihuizen

ontwerper | designer
Tatyana van Walsum

assistent vormgever | assistant designer
Stijn van Kervel

muur graphics | wall graphics
Johan Wiericx

conservator mode | fashion curator
Ninke Bloemberg

conservator in opleiding | curator in training
Lena van de Poel

projectcoördinator | project coordinator
Janneke Prins

tekstredacteur | text editor
Aukje Vergeest

vertaler | translator
Sally Dyer

foto voorzijde | cover photo
Laura van Mosselveld

foto roze hoedje | photo pink hat
Frank Bakker
hoedje | hat
Elsa Schiaparelli

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door |
this exhibition was made possible by

Digitaal passen

Als onderdeel van MODE*CHAPEAU kunnen bezoekers 3D-gescande hoeden uit verschillende tijdsperiodes passen. In samenwerking met Europeana Fashion en Modemuze is een pas-spiegel ontwikkeld waarmee je de hoeden niet alleen digitaal kunt passen in het museum, maar ook kunt uitproberen op je eigen telefoon via social media.

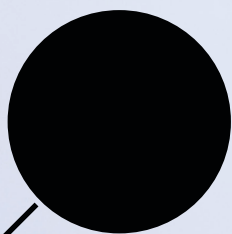
Digital fitting

As part of MODE * CHAPEAU, visitors can try on 3D scanned hats from different time periods. In cooperation with Europeana Fashion and Modemuze, a fitting mirror has been developed that not only allows you to digitally try on the hats in the museum, but also to access them on your own phone via social media.

**VRIENDEN
LOTERIJ**

**CENTRAAL
MUSEUM**
UTRECHT